

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-08398/2013-ERU

V Praze dne 26. července 2013

Číslo jednací: 08398-9/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-08398/2013-ERU, zahájeném dne 26. července 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, společností **PKS stavby a. s.**, se sídlem Žďár nad Sázavou, Brněnská 126/38, PSČ: 591 39, IČ: 46980059, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **PKS stavby a. s.**, se sídlem Žďár nad Sázavou, Brněnská 126/38, PSČ: 591 39, IČ 46980059, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 6. srpna 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Vladislav, u domu č. p. ■ zemní práce související se stavbou vodního díla „Ochrana vod v povodí řeky Dyje – II. Etapa 2 Vladislav - ČOV a kanalizace“, konkrétně pak stavebního objektu „SO 2D.01 Kanalizační stoky – nová splašková kanalizace (Stoka AA)“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, a tím k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti jeho provozu, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti **PKS stavby a. s.**, se sídlem Žďár nad Sázavou, Brněnská 126/38, PSČ: 591 39, IČ 46980059, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 30 000 Kč** (slovy: třicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet

Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10113.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti PKS stavby a. s., se sídlem Žďár nad Sázavou, Brněnská 126/38, PSČ: 591 39, IČ 46980059, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 101131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 26. července 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední se společností PKS stavby a. s., se sídlem Žďár nad Sázavou, Brněnská 126/38, PSČ: 591 39, IČ 46980059, se sídlem Žďár nad Sázavou, Brněnská 126/38, PSČ: 591 39, IČ 46980059, (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že dne 6. srpna 2012 v katastrálním území Vladislav, u domu č. p. ■■■, prováděl zemní práce související se stavbou vodního díla „Ochrana vod v povodí řeky Dyje – II. Etapa 2 Vladislav - ČOV a kanalizace“, konkrétně pak stavebního objektu „SO 2D.01 Kanalizační stoky – nová splašková kanalizace (Stoka AA)“, v ochranném pásmu plynárenského zařízení, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, a tím k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly zahájené dne 27. března 2013 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu č. j. 03156-2/2013-ERU ze dne 27. března 2013, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V rámci kontroly bylo dne 11. dubna 2013 provedeno místní šetření a byl z něj pořizen záznam č. j. 03156-3/2013-ERU. Při provedeném šetření byly účastníkem řízení Úřadu předány požadované podklady.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 6. srpna 2012 v katastrálním území Vladislav, u domu č. p. ■■■, zemní práce související se stavbou vodního díla „Ochrana vod v povodí řeky Dyje – II. Etapa 2 Vladislav - ČOV a kanalizace“, konkrétně pak stavebního objektu „SO 2D.01 Kanalizační stoky – nová splašková kanalizace (Stoka AA)“, v ochranném pásmu plynárenského zařízení, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, v důsledku toho pak k úniku zemního plynu do ovzduší a přerušení dodávky zemního plynu čtyřem konečným zákazníkům.

Provedenou kontrolou bylo dále zjištěno, že stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele vodního díla byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení, vydaného speciálním stavebním úřadem ke zřízení stavby vodního díla na vymezených pozemcích katastrálního území Číměř nad Jihlavou, Hostákov a Vladislav (Městský úřad Třebíč, odbor životního prostředí, č. j. ■■■■ ze dne 18. června 2010), a to ve shodě ověřeného záměru investorů, tj. Svaz VKMO s. r. o., se sídlem Soběšická 156, 638 00 Brno, IČ 25572245, a Vodovody a kanalizace, se sídlem Kubišova 1172/11, 674 01 Třebíč, IČ 60418885) s polohopisným uspořádáním stavby vodního díla, tj. „Ochrana vod v povodí řeky Dyje – II. Etapa 2 Vladislav – ČOV a kanalizace“, zakládající právo stavebníka k realizaci předmětu díla ve smyslu technické dokumentace, odsouhlasené ve vodoprávním řízení. Hlavním dodavatelem uvedené stavby vodního díla bylo Sdružení DIS + PKS INPOS – Třebíčsko, jehož vedoucím účastníkem byla společnost D.I.S., spol. s r. o., se sídlem Křížikova 3009/72a, 612 00 Brno – Královo Pole, IČ 46975616 (dále „D.I.S. spol. s r. o.“) a druhým členem tohoto sdružení byl účastník řízení (do 7. ledna 2013 vedený v obchodním rejstříku pod názvem firmy PKS INPOS a. s.). Účastník řízení byl zhotovitelem části výše uvedené stavby, a to stavebního objektu „SO 2D Vladislav – kanalizace“.

Vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bylo prostřednictvím zástupce investorů stavby vodního díla, tj. AQUA PROCON, s. r. o., se sídlem Palackého tř. 12, 612 00 Brno, IČ 46964371, požadováno a následně dne 8. června 2009 s platností jeden rok od data vydání vydáno správcem plynárenského zařízení společně s informativním zákresem situace do mapových podkladů.

Při kontrole bylo dále zjištěno, že vzájemné vztahy mezi přímými účastníky výstavby, tj. subjektu v postavení objednatelů stavby vodního díla a subjektu v postavení zhotovitele stavby vodního díla, byly před započítáním stavebních prací upraveny smlouvou o dílo „Projekt ochrany vod povodí řeky Dyje – II. Etapa“, část D – Třebíčsko, ze dne 12. října 2010. Zhotovitelem kanalizace v obci Vladislav byl na základě Zadávacího listu č. ■■■■ pro realizaci stavby „Projekt ochrany vod povodí řeky Dyje – II. Etapa, Dílčí část D Třebíčsko“

ze dne 31. května 2012, účastník řízení. Vlastní existence plynárenského zařízení byla zhotoviteli části výše uvedené stavby (stavební objekt „SO 2D Vladislav – kanalizace“) prokazatelně známa z protokolárně předaného obvodu specifikovaného staveniště a z příslušné projektové dokumentace. Zhotovitel části stavby vodního díla – kanalizace v obci Vladislav – v rámci povinností zhotovitele stavby před vlastním zahájením stavebních prací požádal o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Vytyčení bylo prostřednictvím společnosti Jihomoravská plynárenská, a. s., v zájmovém území výstavby prokazatelně provedeno (barvou) na osu potrubí protokolem o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 17. července 2012 včetně písemného vymezení podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásu plynárenského zařízení.

Provedenou kontrolou Úřadu bylo zjištěno, že dne 6. srpna 2012 došlo v katastrálním území Vladislav u domu č. p. ■ v důsledku provádění zemních prací k poškození středotlakého plynovodu PE d 63. K jeho samotnému poškození došlo při odebrání ručního výkopku z místa ručně kopané sondy pro zjištění přesné polohy plynárenského zařízení (výkopek byl umístěn mimo ochranné pásmo plynárenského zařízení ve vzdálenosti cca 1,3 metru od trasy plynovodu), tento výkopek (kámen) byl umístěn na lžici zemního stroje a při jeho přesunu nad obnaženým plynárenským zařízením došlo k jeho vypadnutí ze lžice a přetržení plynárenského zařízení. O poškození plynárenského zařízení byl proveden zápis do stavebního deníku – denní záznamy stavby, list č. ■. Účastník řízení při místním šetření k poškození PZ uvedl, že k manipulaci s výkopkem (kamenem) nad obnaženým plynovodem došlo z důvodu stísněných pracovních podmínek v místě prováděných výkopových prací (pozemní komunikace v blízkosti rodinných domů, kde v jednom jízdním pruhu prováděla kontrolovaná osoba stavební práce a ve druhém jízdním pruhu kyvadlově projížděla vozidla).

Veškeré zemní práce v místě poškození plynárenského zařízení prováděl dle zjištění kontroly účastník řízení. Práce související s přesunem výkopku (kamene) z místa v blízkosti sondy, realizované pro zjištění přesné polohy plynárenského zařízení v místě křížení nově budované kanalizace s plynovodem, prováděl účastník řízení nad obnaženým středotlakým plynovodem s nedostatečnou opatrností a obezřetností.

Vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo dle dokumentace správce plynovodní sítě, tj. protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. ■ a protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení, k doprovodnému úniku zemního plynu do ovzduší v množství vyjádřeném hodnotou 745 m³ za dobu jeho trvání v délce 10 minut dne 6. srpna 2012. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky zemního plynu čtyřem konečným zákazníkům.

Veškeré náklady spojené s opravou středotlakého plynovodu a únikem zemního plynu uhradil účastník řízení beze zbytku.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. KO-03156/2013-ERU a jsou uvedeny také v Protokolu č. K013013 ze dne 22. května 2013, se kterým byl místopředseda představenstva, Ing. Petr Podaný, dne 22. května 2013 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu, a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Ke zjištěním uvedeným v protokolu č. K013013 se účastník řízení nevyjádřil, ani nevnesl námitky k průběhu kontroly či jejím závěrům.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole, zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 08398-1/2013-ERU dne 24. června 2013 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu, doručeného účastníku řízení dne 26. června 2013. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení ani nenavrhl žádné další důkazy.

Úřad převzal dne 1. července 2013 do správního spisu sp. zn. KO-08398/2013-ERU kontrolní spis sp. zn. KO-03156/2013-ERU, o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. 08398-3/2013-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplnil.

Dne 15. července 2013 vydal Úřad usnesení, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne téhož dne, ve kterém stanovil účastníkovi řízení povinnost zaslat Úřadu kopii výkazu zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období nebo jiný obdobný doklad, kterým by účastník řízení doložil své aktuální hospodářské výsledky či majetkové poměry, a to ve lhůtě do sedmi dnů od doručení tohoto usnesení. Požadované podklady byly dne 22. července 2013 Úřadu doručeny.

Správní orgán provedl dne 17. července 2013 v 10:00 hodin v souladu s ust. § 53 odst. 6 správního řádu dokazování mimo ústní jednání, o čemž byl sepsán protokol č. j. 08398-7/2013-ERU. O této skutečnosti byl účastník řízení dne 15. července 2013 vyrozuměn oznámením o dokazování čj. 08398-4/2013-ERU zaslaným dne 12. července 2013. Dokazování proběhlo tak, že se oprávněná úřední osoba bez přítomnosti dalších osob seznámila s listinami obsaženými ve spisu.

Dne 18. července 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 08398-6/2013-ERU, které účastník řízení obdržel téhož dne. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí, než bude rozhodnutí ve věci vydáno. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření ke správnímu řízení nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a s ohledem na to, že se účastník řízení nevyjádřil k podkladům řízení ani nenavrhl žádné další důkazy a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl B, vložka 930, a to od 2. listopadu 1992.

Účastník řízení v postavení zhotovitele části stavby vodního díla „SO 2D Vladislav – kanalizace“ prováděl dne 6. srpna 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení (resp. středotlakého plynovodu PE d 63) zemní práce, při nichž došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, v důsledku toho došlo k úniku plynu v množství 745 m³ do ovzduší a k přerušení dodávky zemního plynu čtyřem konečným zákazníkům, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele stavby „Projekt ochrany vod povodí řeky Dyje – II. Etapa“ byla zajišťována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení, vydaného speciálním stavebním úřadem ke zřízení stavby vodního díla na vymezených pozemcích katastrálního území Čiměř nad Jihlavou, Hostákov a Vladislav (Městský úřad Třebíč, odbor životního prostředí, č.j. [REDAKCE] ze dne 18. června 2010), a to ve shodě ověřeného záměru investorů, tj. Svaz VKMO s. r. o., se sídlem Soběšická 156, 638 00 Brno, IČ 25572245, a Vodovody a kanalizace, se sídlem Kubišova 1172/11, 674 01 Třebíč, IČ 60418885) s polohopisným uspořádáním stavby vodního díla, tj. „Ochrana vod v povodí řeky Dyje – II. Etapa 2 Vladislav – ČOV a kanalizace“, zakládající právo stavebníka k realizaci předmětu díla ve smyslu technické dokumentace, odsouhlasené ve vodoprávním řízení. Hlavním dodavatelem uvedené stavby vodního díla bylo Sdružení DIS + PKS INPOS – Třebíčsko, jehož vedoucím účastníkem byla společnost „D.I.S. spol. s r. o.“, a druhým členem tohoto sdružení byl účastník řízení. Účastník řízení byl zhotovitelem části výše uvedené stavby, a to stavební objekt SO 2D Vladislav – kanalizace.

Vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bylo prostřednictvím zástupce investorů stavby vodního díla, tj. AQUA PROCON, s. r. o., se sídlem Palackého tř. 12, 612 00 Brno, IČ 46964371, požadováno a následně dne 8. června 2009 s platností jeden rok od data vydání vydáno správcem plynárenského zařízení společně s informativním zákresem situace do mapových podkladů.

Dále bylo zjištěno, že vzájemné vztahy mezi přímými účastníky výstavby, tj. subjektu v postavení objednatelů stavby vodního díla a subjektu v postavení zhotovitele stavby vodního díla, byly před započítím stavebních prací upraveny smlouvou o dílo „Projekt ochrany vod povodí řeky Dyje – II. Etapa“, část D – Třebíčsko, ze dne 12. října 2010. Zhotovitelem kanalizace v obci Vladislav byl na základě Zadávacího listu č. 10/2012 pro realizaci stavby „Projekt ochrany vod povodí řeky Dyje – II. Etapa, Dílčí část D Třebíčsko“ ze dne 31. května 2012, účastník řízení. Vlastní existence plynárenského zařízení byla zhotoviteli části výše uvedené stavby (stavební objekt „SO 2D Vladislav – kanalizace“) prokazatelně známa z protokolárně předaného obvodu specifikovaného staveniště a z příslušné projektové dokumentace. Zhotovitel části stavby vodního díla – kanalizace v obci Vladislav – v rámci povinností zhotovitele stavby před vlastním zahájením stavebních prací požádal o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Vytyčení bylo prostřednictvím společnosti Jihomoravská plynárenská, a. s., v zájmovém území výstavby prokazatelně provedeno (barvou) na osu potrubí a doloženo protokolem o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 17. července 2012 včetně písemného vymezení podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení.

Bezprostřední příčinou aktivního zásahu v ochranném pásmu bylo narušení středotlakého plynovodu výkopkem přenášeným prostřednictvím strojního mechanismu, když výkop v ochranném pásmu byl prováděn ručně, avšak z důvodu stísněných prostorů byl výkop (kámen) přemístován lžící bagru nad obnaženým plynovodem.

Vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo dle dokumentace správce plynovodní sítě, což je protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a protokol o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 7. srpna 2012, k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 745 m³ po dobu cca 10 minut a k přerušení dodávky zemního plynu čtyřem konečným zákazníkům.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů

stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj) mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností energetické zařízení poškodil, resp. prováděl takové činnosti, které mohly ohrozit spolehlivost a bezpečnost energetického zařízení.

V daném případě správní orgán prokázal, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní práce, při nichž při manipulaci s výkopkem nad obnaženým plynovodem došlo k sesunutí výkopku ze lžice bagru a tím k poškození středotlakého plynovodu PE d 63 s následným únikem zemního plynu a přerušením dodávky zemního plynu čtyřem konečným zákazníkům.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl výkopové práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma plynárenských zařízení k zajištění jejich bezpečného a spolehlivého provozu, přičemž ochranným pásmem se rozumí svislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a

plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 6. srpna 2012 v prostoru ochranného pásma plynárenského zařízení v katastrálním území obce Vladislav zemní práce, při kterých došlo k poškození plynového zařízení při manipulaci s výkopkem nad obnaženým plynovodem sesunutím výkopku ze lžíce bagru a tím k poškození středtlakového plynovodu PE d 63, postupoval v rozporu s dikcí ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl práce v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středtlakového plynovodu. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo územního souhlasu s umístěním stavby, pokud není podle stavebního zákona vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynové zařízení jako takové, není pochyb o tom, že práce prováděl v prostoru ochranného pásma.

Vytyčení bylo prostřednictvím společnosti Jihomoravská plynárenská, a. s., v zájmovém území výstavby prokazatelně provedeno (barvou) na osu potrubí a doloženo protokolem o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 17. července 2012.

Účastník řízení si tak musel být vědom, že se při provádění této činnosti nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

Ust. § 68 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy prostřednictvím strojního mechanismu, takovou činností nepochybně je. Způsob, jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí však adresáta právní normy plně odpovědného za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaném případě přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3) energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i

mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 745 m³ a přerušeni dodávky čtyřem konečným zákazníkům, a tím nepochybně ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného energetického zařízení.

Správní orgán zjistil a prokázal, že účastník řízení přestože výkop v ochranném pásmu prováděl ručně, k přemísťování výkopku použil strojní mechanizaci, přesněji bagr, z jehož lžice se výkopek sesunul a poškodil středotlaký plynovod. Navíc výkopek přemísťoval nad samotným plynovodem. Účastník řízení tak nepostupoval při práci v ochranném pásmu plynárenského zařízení v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokazané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže niče změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu* materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení poškodil středotlaký plynovod PE d 63 s následným únikem plynu po dobu 10 minut v množství vyjádřeném hodnotou 745 m³ a s přerušením dodávky zemního plynu čtyřem konečným zákazníkům, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem

společnosti na nepřetržitém provozu plynového zařízení a zájem na ochraně života, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob, který byl daným jednáním ohrožen.

Správní úřad se také zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

Tímto svým jednáním se účastník řízení dopustil spáchaní správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 26. června 2013 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchaní a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost s vynaložením veškerého úsilí tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlédnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevyvaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení soustavy a ne zvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení tohoto zařízení nemuselo nezbytně dojít.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona považuje správní orgán za velmi závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost elektrické soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušení dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán také posuzoval otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlédnuto k faktu, že zemní práce v ochranném pásmu byly prováděny ručně, přemístění výkopku z důvodu stísněných pracovních podmínek však účastník řízení zajišťoval prostřednictvím strojní mechanizace, bagru, a to nad obnaženým středotlakým plynovodem. Účastník řízení tak postupoval v rozporu se zákonnou povinností počínat si takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení. Za polehčující okolnost však považuje správní orgán to, že došlo k vytyčení plynárenského zařízení v terénu.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníkovi řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 63 s následným únikem plynu po dobu 10 minut v množství vyjádřeném hodnotou 745 m^3 s přerušením dodávky zemního plynu čtyřem konečným uživatelům. Tyto údaje vypovídají o relativně nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Při poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 10 minut. Tuto skutečnost nemohl však účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Za polehčující okolnost správní orgán dále považuje, že způsobenou škodu účastník řízení poškozenému uhradil v plné výši ještě před zahájením správního řízení.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Správní orgán přitom vycházel z podkladů, které mu zaslal účastník řízení, a to z výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2012 a z výkazu zisku a ztráty za aktuální účetní období, tj. k 31. květnu 2013. Z výkazu zisku a ztráty za rok 2012 vyplývá, že účastník řízení ve vybraném účetním období vykázal výsledek hospodaření před zdaněním ve výši 11 531 000 Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal ve výši 15 058 000 Kč. Účastník řízení dosáhl v tomto období výkonů ve výši 565 423 000 Kč. V aktuálním účetním období pak účastník řízení vykázal výsledek hospodaření před zdaněním ve výši -4 971 000 Kč, provozní výsledek hospodaření ve výši -2 937 000 Kč a tržby za výkony ve výši 277 885 000 Kč. S ohledem na údaje z roku 2012 je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře

rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

S ohledem na uvedené údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Pokuta v uložené výši tak odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 30 000 Kč, a to za správní delikt podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Otisk úředního razítka

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly